

Position paper

Importheffing op buitenlands afval niet invoeren

De Vereniging Afvalbedrijven roept de Tweede Kamer op niet in te stemmen met de invoering van een importheffing op buitenlands afval. Het kabinet wil de extra belasting invoeren als maatregel na het Urgenda-vonnis. Maar de importheffing werkt contraproductief en levert nadelen op voor het milieu, de consument en de afval- en recyclingsector. Bovendien staat de maatregel Europese en Euregionale samenwerking in de weg en zijn er juridische bezwaren bij dit voornemen.

Invoering van een importheffing op buitenlands afval kent negatieve gevolgen, de maatregel:

- leidt niet tot beperking van de CO₂-uitstoot in Nederland
- heeft een negatieve impact op het financieel rendement van afvalenergiecentrales (AEC's) en daarmee verdere investeringen in duurzaamheid en recycling
- kan negatieve milieugevolgen hebben buiten Nederland door storten van afval

Op verzoek van de Vereniging Afvalbedrijven heeft Strategy& (onderdeel van PricewaterhouseCoopers) alle effecten van de voorgenoemde maatregelen in kaart gebracht. Dit rapport vindt u als bijlage bij dit paper.

Importheffing leidt niet tot beperking van de CO₂-uitstoot in Nederland

Het wegvallen van importafval heeft negatieve gevolgen voor de productie van duurzame energie in afvalenergiecentrales (AEC's). Elektriciteit en warmte die dan niet meer geleverd kan worden, zal vervangen moeten worden door fossiele bronnen, zoals gas- en kolencentrales. Het wegvallen van import van buitenlands afval leidt hiermee tot een daling van de uitstoot van maximaal 0,03 megaton. Bij de daling van het importvolume van AEC's daalt bovendien ook het Nederlandse aandeel hernieuwbare energie. Nederland heeft met 7,4% het EU-target van 14% hernieuwbare energie in 2020 nog niet gehaald. AEC's leverden in 2018 10,8% van de totale Nederlandse hernieuwbare energie. Bij wegvallen van het totale importvolume daalt het aandeel hernieuwbare energie met 0,2 procentpunt.

Importheffing pakt negatief uit voor rendement van AEC's, investeringen in duurzaamheid en recycling

De importheffing is niet alleen slecht voor het klimaat, maar heeft ook grote financieel-economische gevolgen voor de afval- en recyclingsector. Het volledig wegvallen van het geïmporteerde volume leidt tot een omzetsderving van circa 162 miljoen euro voor Nederlandse afvalenergiecentrales. Dit leidt tot een daling van het financieel rendement met ruim een kwart. Hierdoor komen investeringen in CO₂-hergebruik, biogasproductie, de uitbreiding van warmtenetten, recycling, scheiding en sortering onder druk te staan. Ook zullen ontdoeners van afval door lagere verbrandingsstarieven minder prikkels hebben om afval te scheiden en verwerkers minder ruimte hebben om recycling competitief in de markt te zetten ten opzichte van verbranden. Voorbeeld: bij recycling van plastic van huishoudens blijft meer dan de helft over aan residu dat niet herbruikbaar is en verbrand moet worden. Gerecycled plastic wordt dan dus nog duurder. Dat remt de transitie naar de circulaire economie af, terwijl er juist kansen liggen voor een versnelling. Verbranding kan niet gezien worden als een losstaand onderdeel in het hele afvalverwerkingsproces. Sortering, recycling en verbranding gaan hand in hand. Dat geldt ook voor alle investeringen.

Importheffing kent negatieve milieugevolgen buiten Nederland door storten van afval

Buiten Nederland leidt de importheffing juist tot meer CO₂-uitstoot. Met de heffing wordt storten in eigen land goedkoper dan hoogwaardig verbranden in Nederlandse centrales. Storten staat onderaan de afvalhiërarchie van de Europese Commissie, want dat levert veel meer uitstoot van broeikasgassen op dan verbranden, zelfs als rekening wordt gehouden met extra transport naar Nederland. Minister Wiebes gaf in zijn brief aan de Tweede Kamer aan dat de voorgestelde Urgenda-maatregelen niet mogen leiden tot CO₂-uitstoot in het buitenland. Het heffen van extra belasting op buitenlands afval gaat hiermee lijnrecht in tegen de uitgangspunten die het kabinet zelf stelde. Bovendien strookt de maatregel niet met het Landelijk Afvalbeheersplan (LAP), waarin staat dat vanuit klimaatperspectief de het gebruik van de volledige Nederlandse restcapaciteit nuttig is.

Importheffing belemmert Europese en Euregionale samenwerking

De afvalmarkt is een vrije Europese markt die geen 'buitenland' kent. Afvalstromen gaan over en weer. Nederland exporteert ook afval (vooral gevaarlijk afval).

Importheffing stuit op juridische bezwaren

De importheffing is in strijd met het Europees recht en beleid omdat sprake is van vrij verkeer van goederen en diensten en dat geldt uiteraard ook voor afval en recycling. Kwantitatieve invoerbepalingen zijn niet toegestaan op grond van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie. Verder volgt uit de Europese Kaderrichtlijn Afvalstoffen dat lidstaten in samenwerking met elkaar een geïntegreerd netwerk van afvalverwerkingsinstallaties tot stand brengen met als uitgangspunt Europese zelfvoorziening. Een Nederlandse importheffing past hier niet in. De Vereniging Afvalbedrijven adviseert de Tweede Kamer om de landsadvocaat te vragen zijn licht op de maatregel te werpen alvorens het ter besluitvorming wordt aangeboden.

De afval- en recyclingsector heeft tussen 1990 en 2017 met afvalbeheer de broeikasgasuitstoot met 60 procent verminderd. Dat percentage kan nog verder omhoog, het potentieel is groot. De afvalsector kan een nog grotere bijdrage leveren door:

- Afvang van CO₂ en deze leveren aan de glastuinbouw, zodat daar de kachels uit kunnen. Beide sectoren zijn startklaar voor deze innovatie
- Verdubbeling van warmtelevering is mogelijk; levering van warmte is een nog nuttigere toepassing dan levering van elektriciteit
- Verdubbeling mogelijk van het leveren van groen gas
- Meer recycling van reststoffen van afvalverbranding

Om deze verduurzamingsinvesteringen te kunnen doen is het noodzakelijk dat de sector buitenlands afval kan blijven verwerken omdat zonder dit afval de financiële positie en het rendement van de sector ernstig wordt ondermijnd.

Bijlage:

- PwC-rapport 'Importheffing buitenlands afval en uitstoot van broeikasgassen'